EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 22. 3. 2024
COM(2024) 148 final

2024/0082 (NLE)

Návrh

NARIADENIE RADY,

ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Účelom tohto návrhu nariadenia je upraviť prílohu I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87[1] z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku s cieľom zvýšiť clá uplatňované na dovoz obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov, ktoré sú v súčasnosti zatriedené do 10., 12., 14., 15. a 23. kapitoly kombinovanej nomenklatúry (KN), s pôvodom v Ruskej federácii alebo Bieloruskej republike alebo vyvážané z Ruskej federácie alebo Bieloruskej republiky. Návrhom sa zvyšujú dovozné clá pre tie obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky z Ruskej federácie alebo Bieloruskej republiky, za ktoré dovozcovia v súčasnosti neplatia žiadne clá alebo platia nízke clá. Okrem toho by sa v súvislosti s týmto tovarom s pôvodom v Ruskej federácii alebo Bieloruskej republike alebo vyvážaným z Ruskej federácie alebo Bieloruskej republiky zakázal prístup k colným kvótam Únie.

Minulý rok dosiahol podľa údajov Eurostatu dovoz obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov z Ruskej federácie do EÚ 4,2 milióna ton s hodnotou 1,32 miliardy EUR. Hoci je dnes Ruská federácia relatívne malým priamym dodávateľom obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov na trh Európskej únie (EÚ)[2], je veľmi veľkým výrobcom týchto výrobkov a popredným vývozcom na celosvetovej úrovni, pričom v rokoch 2020 – 2022 vyviezla do celého sveta približne 55 miliónov ton[3]. Sadzby *erga omnes* platné v EÚ, teda sadzby podľa doložky najvyšších výhod (DNV) v súčasnosti uplatňované na obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky, sú značne rôznorodé. V závislosti od výrobku sú buď nulové, alebo sú veľmi nízke, prípadne sú už vysoké a s uvedenými výrobkami sa neobchoduje. Dovozcovia obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov z Ruskej federácie preto v súčasnosti pri vstupe na trh EÚ neplatia buď žiadne sadzby podľa DNV, alebo platia nízke sadzby podľa DNV, pričom tieto sadzby uvedeným výrobkom nijako výrazne nebránia vo vstupe do EÚ.

Vzhľadom na to, že Ruská federácia v súčasnosti produkuje veľmi veľké objemy obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov, vývozcovia z Ruskej federácie by mohli ľahko a rýchlo presmerovať výrazné objemy dodávok do EÚ, a tým hospodárstvu Ruskej federácie vytvoriť významné príjmy z vývozu a zároveň narušiť trh Únie s týmito výrobkmi. Okrem toho si Ruská federácia v súčasnosti nezákonne privlastňuje veľké podiely obilnín a olejnatých semien vyprodukovaných na území Ukrajiny, ktoré aktuálne nezákonne okupuje, a tieto dodávky smeruje na svoje vývozné trhy ako údajne „ruské“ výrobky. Hoci je nezákonné doviezť tieto vyvážané výrobky do EÚ[4], často sa najprv dovezú do Ruskej federácie, kde sa k nim vypracuje falošná dokumentácia, a preto je následne veľmi ťažké určiť ich pôvod. Z tohto dôvodu je potrebné prijať vhodné sadzobné opatrenia, aby obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky z Ruskej federácie nemohli ďalej vstupovať na trh EÚ za podmienok, ktoré sú rovnako priaznivé ako podmienky uplatňované na tieto výrobky s iným nepreferenčným pôvodom.

---

[1] Nariadenie Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. ES L 256, 7.9.1987).

[2] Podľa oficiálnych údajov o obchode a produkcii (2023) sa z Ruska dováža len 1 % spotreby v EÚ.

[3] Údaje OECD/FAO.

[4] Nariadenie Rady (EÚ) 2022/263 z 23. februára 2023 o reštriktívnych opatreniach v reakcii na uznanie častí Doneckej a Luhanskej oblasti Ukrajiny, ktoré nie sú kontrolované vládou, a na nariadenie nasadenia ruských ozbrojených síl do týchto častí.

Takýmito sadzobnými opatreniami by sa malo pomôcť zabrániť tomu, aby Ruská federácia vyvážala obilniny, olejnaté semená a odvodené produkty s cieľom politicky a hospodársky oslabiť EÚ narúšaním trhu EÚ tým, že bude vytvárať napätie a spory v EÚ a takisto ohrozovať riadne fungovanie colnej únie. Okrem toho by sa týmito sadzobnými opatreniami zabezpečilo, aby Ruská federácia nemala komerčný prospech z takéhoto vývozu do EÚ. Takéto účinky by pôsobili priamo proti záujmom EÚ a nie sú v súlade s právom a politikami EÚ.

Bieloruská republika vyváža do EÚ obmedzené množstvá obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov – v roku 2023 to bolo 610 000 ton v hodnote 246 miliónov EUR – a nie je dôležitým výrobcom ani vývozcom týchto výrobkov. Navrhované nariadenie sa však vzťahuje aj na Bieloruskú republiku, a to vzhľadom na jej úzke politické a hospodárske väzby s Ruskom a s cieľom zabrániť nezákonnému presmerovaniu dovozu z Ruskej federácie cez Bieloruskú republiku, ak by sa sadzby EÚ na dovoz príslušného tovaru s pôvodom v Bieloruskej republike alebo vyvážaného z Bieloruskej republiky nezmenili. Vzhľadom na neustále zbližovanie a zvyšovanie obchodnej činnosti medzi Bieloruskom a Ruskom je vhodné zaobchádzať s výrobkami z Bieloruskej republiky rovnako ako s výrobkami z Ruskej federácie.

Navrhovaným nariadením sa stanovujú nové sadzby na obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky s pôvodom v Ruskej federácii alebo Bieloruskej republike alebo vyvážané z Ruskej federácie alebo Bieloruskej republiky na úrovni, ktorá bude dostatočne vysoká na potlačenie súčasného dovozu. Takmer vo všetkých prípadoch by sa sadzby na ruský a bieloruský vývoz do EÚ zvýšili buď na 95 EUR za tonu alebo na valorické clo vo výške 50 % v závislosti od výrobku. Ovplyvnili by dovoz tovaru z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky do EÚ, ktorý v roku 2023 predstavoval 4,8 milióna ton dovozu v komerčnej hodnote 1,6 miliardy EUR v tom istom roku. S cieľom zabrániť vstupu obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov s pôvodom v Ruskej federácii alebo Bieloruskej republike alebo vyvážaných z Ruskej federácie alebo Bieloruskej republiky na trh EÚ s nízkymi sadzbami stanovenými v rámci colných kvót EÚ je takisto potrebné z týchto sadzieb vylúčiť Ruskú federáciu a Bieloruskú republiku, pokiaľ ide o výrobky, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Neočakáva sa, že by sa navrhovaným nariadením negatívne ovplyvnila globálna potravinová bezpečnosť. Zvýšenie sadzieb EÚ by v prvom rade neovplyvnilo tranzit dotknutých ruských a bieloruských výrobkov cez územie EÚ do tretích krajín. Po druhé historické obchodné toky obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov z Ruskej federácie do EÚ sú veľmi skromné v porovnaní s veľkosťou výmen na celosvetovom trhu a nebudú mať žiaden citeľný vplyv na odvetvie spracovania potravín a chov hospodárskych zvierat v EÚ, pokiaľ ide o dodávky krmív. A napokon, nárast dovozných ciel EÚ by mal podľa očakávaní viesť k značnému poklesu týchto dovozných tokov do EÚ, čím sa v skutočnosti zvýšia dostupné množstvá obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov na vývoz do tretích krajín, najmä do rozvojových krajín.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Ukrajina je v súčasnosti tretím najväčším dodávateľom výrobkov, na ktoré sa vzťahuje navrhovaný nárast sadzieb, do EÚ. Tento vývoz sa uskutočňuje na základe zvýhodnených podmienok Dohody o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou, najmä na základe jej hlavy IV, ktorou sa stanovuje prehĺbená a komplexná zóna voľného obchodu (DCFTA), a je posilnený dočasnými opatreniami na liberalizáciu obchodu, ktoré prijala EÚ v reakcii na nezákonnú a nevyprovokovanú inváziu Ruskej federácie na Ukrajinu. Keďže nezákonná útočná vojna Ruskej federácie proti Ukrajine vážne narušila schopnosť Ukrajiny ďalej vyvážať do sveta to, čo bolo kedysi jej hlavným zdrojom hospodárskych príjmov, teda obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky, trh EÚ zostal z dôvodu narušenia iných vývozných ciest hlavným dostupným odbytiskom tovaru vyvážaného z Ukrajiny. Výrazné zvýšenie ciel vzťahujúcich sa

na tovar s pôvodom v Ruskej federácii alebo vyvážaný z Ruskej federácie, ktorá je významným konkurentom Ukrajiny na trhu EÚ, je v súlade s kľúčovými príležitosťami prístupu na trh, ktoré Únia ponúkla pre vývoz obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov z Ukrajiny na trh Únie. Ďalšími významnými dodávateľmi, tretími krajinami vyvážajúcimi obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky do EÚ, sú Brazília, Argentína, Spojené štáty a Kanada.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Zvýšením ciel na obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky, ktoré sú stanovené v tomto návrhu, sa zabezpečí, že sa colná politika Únie, vyjadrená v tomto nariadení prostredníctvom uplatňovaných sadzieb Spoločného colného sadzobníka Únie, bude vykonávať v súlade so zásadami a s cieľmi vonkajšej činnosti Únie, ako sa stanovuje v článku 21 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii, v ktorom sa stanovuje že Únia má zabezpečiť vzájomný súlad medzi rôznymi oblasťami svojej vonkajšej činnosti a medzi nimi a ostatnými politikami. Považuje sa preto za vhodné uložiť vyššie sadzby na obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky s pôvodom v Ruskej federácii a Bieloruskej republike alebo vyvážané z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky, keďže takéto zvýšenie by bolo v súlade s reštriktívnymi opatreniami prijatými Úniou proti týmto krajinám v reakcii na nevyprovokovanú a neodôvodnenú vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine a pokračujúcu podporu ruskej agresie Bieloruskou republikou.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Týmto nariadením sa mení nariadenie Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

Táto zmena vychádza z článku 31 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), v ktorom sa stanovuje, že clá Spoločného colného sadzobníka určí Rada na návrh Komisie.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Zásada subsidiarity sa neuplatňuje, pretože návrh patrí do výlučnej právomoci Únie.

- **Proporcionalita**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality a neprekračuje mieru, ktorá je potrebná na splnenie cieľov zmlúv, najmä potrebu zabezpečiť, aby obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky nenarúšali trh EÚ s týmito výrobkami a riadne fungovanie colnej únie. Tieto výrobky by preto nemali mať prístup na trh EÚ za podmienok rovnako priaznivých, ako sú podmienky vzťahujúce sa na dovoz obilia z iných tretích krajín a s iným pôvodom. Proporcionalita sa zabezpečuje tým, že v návrhu sa stanovuje zvýšenie ciel Spoločného colného sadzobníka vzťahujúcich sa na dovoz z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky pre colné položky obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov, v prípade ktorých sú tieto sadzby v súčasnosti nulové alebo nízke. Zároveň by malo toto zvýšenie oslabiť schopnosť Ruskej federácie a Bieloruskej republiky narúšať správne fungovanie trhov EÚ s potravinami. Navrhovaným zvýšením sadzieb a zabránením prístupu k colným kvótam Únie sa základné práva obmedzujú len do miery potrebnej na dosiahnutie cieľa.

- **Výber nástroja**

Týmto návrhom sa stanovuje zmena nariadenia Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Neuplatňuje sa.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Neuplatňuje sa.

- **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na prebiehajúcu inváziu Ruskej federácie na Ukrajine a súčasnú schopnosť Ruskej federácie využívať svoj vývoz obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov s cieľom oslabiť jednotnosť EÚ pri podpore Ukrajiny a destabilizovať trh EÚ s týmito výrobkami, ako aj vzhľadom na podporu činností Ruskej federácie Bieloruskou republikou je dôležité, aby nariadenie nadobudlo účinnosť bezodkladne, aby sa čo najskôr zvýšili sadzby uplatniteľné na dotknuté výrobky z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky. V súvislosti s týmto nariadením sa preto nevykonalo posúdenie vplyvu. Očakáva sa však, že navrhovaným opatrením sa výrazne zníži dovoz dotknutých výrobkov s pôvodom v Ruskej federácii a Bieloruskej republike alebo vyvážaných z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky do EÚ a že to povedie k ďalšej diverzifikácii a odklonu od Ruskej federácie a Bieloruskej republiky, pokiaľ ide o dovoz týchto výrobkov.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Toto opatrenie nevedie k neúmernému zvýšeniu regulačnému zaťaženiu spoločností.

- **Základné práva**

Návrh je v súlade s politikou Únie v oblasti ľudských práv a konzistentný s Chartou základných práv. Ak uloženie dovozných ciel ovplyvní v Únii slobodu zúčastňovať sa na medzinárodnom obchode v rámci slobody výkonu povolania, vlastníckeho práva alebo iných základných práv vrátane rovnakého zaobchádzania, považuje sa to za legitímnu činnosť Únie podľa Charty základných práv. Je to z toho dôvodu, že toto opatrenie sa prijíma v súlade s požiadavkami, aby príslušné orgány prijali kroky na riadnom právnom základe pri sledovaní legitímneho cieľa komerčne znevýhodniť dovoz určitých výrobkov z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky, a tým zabrániť výrazným narušeniam príslušných trhov a zaistiť riadne fungovanie colnej únie v súlade s aktuálnymi opatreniami vonkajšej činnosti Únie a v súlade so zásadou proporcionality. Pokiaľ ide o rovnaké zaobchádzanie, zvýšené dovozné clá sa konkrétne ukladajú dovozcom obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov s pôvodom v Ruskej federácii alebo Bieloruskej republike alebo vyvážaných z Ruskej federácie alebo Bieloruskej republiky, ale nie dovozcom výrobkov, ktoré nemajú pôvod v Ruskej federácii alebo Bieloruskej republike, ani sa nevyvážajú z Ruskej federácie alebo Bieloruskej republiky. Je to v súlade s legitímnym cieľom politiky Únie chrániť trhy Únie pred možným využívaním obchodu s dotknutými výrobkami Ruskou federáciou a Bieloruskou republikou v snahe destabilizovať EÚ.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh nemá finančný vplyv na výdavky a má veľmi obmedzený finančný vplyv na príjmy. Výber zvýšených ciel zodpovedajúcich navrhovaným zvýšeniam by podľa očakávaní mal byť minimálny, blízky nule. Je to z toho dôvodu, že súčasný dovoz obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky je do veľkej miery sústredený na produkty s nulovou alebo veľmi nízkou sadzbou cla podľa DNV, zatiaľ čo navrhovaným zvýšením sadzieb sa pravdepodobne znížia dovozné toky z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky na zanedbateľné objemy.

Určité straty sa naopak dajú očakávať v porovnaní s najnovšími vlastnými zdrojmi vytvorenými v rozpočte EÚ – v roku 2023 išlo o 15,77 milióna EUR. Presná hodnota rozpočtových strát bude závisieť od toho, ako sa nahradí dovoz z Ruskej federácie. Konkrétne dovoz nahradený domácou produkciou EÚ alebo preferenčným dovozom, a to najmä z Ukrajiny, bude mať za následok straty vlastných zdrojov, zatiaľ čo dovoz nahradený zvýšeným dovozom z iných tretích krajín, než je Ruská federácia alebo Bieloruská republika, ktoré nie sú preferenčnými partnermi, bude naďalej generovať rovnakú úroveň ciel podľa Spoločného colného sadzobníka, ako sú clá v súčasnosti získavané dovozom z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky, a teda nepovedie k strate vlastných zdrojov. Vplyv na tradičné vlastné zdroje rozpočtu EÚ sa preto odhaduje na stratu najviac 15,77 milióna EUR (t. j. 75 % z celkových colných príjmov vo výške 21 miliónov EUR) pri scenári úplného nahradenia existujúceho dovozu EÚ z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky domácou produkciou EÚ a dovozom od preferenčných partnerov. Strata príjmov plynúcich do tradičných vlastných zdrojov sa vyrovná príspevkami členských štátov do vlastného zdroja založeného na hrubom národnom dôchodku (HND).

Podrobnejšie údaje o vplyve tohto návrhu na rozpočet sa uvádzajú v legislatívnom finančnom výkaze.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Online výkazy o vývoji dovozu obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky do EÚ je možné prostredníctvom osobitných webových sídiel Európskej komisie (Eurostat).

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Neuplatňuje sa.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Navrhovaným nariadením sa zabraňuje tomu, aby mali obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky prístup na trh EÚ za rovnako priaznivých podmienok ako výrobky s iným pôvodom, a to zvýšením dovozných ciel na všetky tieto obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky, v prípade ktorých sú v súčasnosti dovozné sadzby EÚ nulové alebo veľmi nízke, na vyššiu hodnotu, a to buď 95 EUR/t, alebo valorické clo vo výške 50 %, podľa povahy výrobku (95 EUR/t v prípade obilnín, valorické clo vo výške 50 % v prípade olejnatých semien a odvodených výrobkov, ktoré sú výsledkom koncentrácie základného výrobku). Okrem toho by sa v súvislosti s týmto tovarom s pôvodom v Ruskej federácii a Bieloruskej republike alebo vyvážaným z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky takisto zakázal prístup k colným kvótam Únie. Tieto colné kvóty poskytujú prístup na trh EÚ na nižšej úrovni colných sadzieb, ako sú navrhované nové sadzby.

2024/0082 (NLE)

Návrh

NARIADENIE RADY,

ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 31,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Dovoz obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov do Únie sa od komplexnej invázie Ruskej federácie na Ukrajinu 22. februára 2022 značne zvýšil.

(2) V súčasnosti je Ruská federácia stále relatívne malým dodávateľom obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov na trh Únie. Ruská federácia je však popredným celosvetovým výrobcom a vývozcom obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov. Vzhľadom na svoje súčasné objemy vývozu do sveta by Ruská federácia jednoducho a rýchlo dokázala presmerovať značné objemy dodávok do EÚ, čo by spôsobilo náhly prílev výrobkov z jej aktuálne veľkých zásob, čím by došlo k narušeniu trhov Únie s obilninami, olejnatými semenami a odvodenými výrobkami. Okrem toho existujú dôkazy o tom, že Ruská federácia si v súčasnosti nezákonne privlastňuje veľké podiely obilnín a olejnatých semien vyprodukovaných na území Ukrajiny, ktoré nezákonne okupuje, a túto produkciu smeruje na svoje vývozné trhy ako údajne ruské výrobky.

(3) Spoločné colné sadzby *erga omnes* platné v Únii sú sadzby podľa doložky najvyšších výhod (DNV) v súčasnosti uplatňované na dovoz obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov a sú značne rôznorodé. V závislosti od konkrétneho výrobku sú tieto sadzby buď nulové, alebo veľmi nízke, prípadne sú už vysoké a s uvedenými výrobkami sa neobchoduje.

(4) Je potrebné prijať vhodné sadzobné opatrenia, aby obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky z Ruskej federácie nemohli ďalej vstupovať na trh Únie za podmienok, ktoré sú rovnako priaznivé ako podmienky uplatňované na tieto výrobky s iným nepreferenčným pôvodom. Očakáva sa, že týmito sadzobnými opatreniami sa pomôže zabrániť tomu, aby Ruská federácia nasmerovaním významných množstiev obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov do Únie, a teda narušením trhu Únie s týmito výrobkami, vytváraním spoločenského napätia a sporov v Únii a ohrozovaním riadneho fungovania colnej únie, používala vývoz týchto výrobkov do Únie na to, aby ju politicky a hospodársky oslabila. Takéto hrozby by sa mali zvážiť podľa článku 32 písm. d) Zmluvy o fungovaní Európskej únie, a preto by sa podľa článku 31 Zmluvy o fungovaní Európskej únie mali prijať opatrenia, aby sa vyhlo vážnym poruchám v hospodárstve členských štátov.

(5) Rovnaké sadzobné opatrenia by sa mali súčasne prijať v súvislosti s Bieloruskou republikou, aby sa zabránilo presmerovaniu dovozu z Ruskej federácie do Únie cez

Bieloruskú republiku vzhľadom na jej úzke politické a hospodárske väzby s Ruskom, ak by sa sadzby EÚ na dovoz príslušného tovaru z Bieloruskej republiky nezmenili.

(6) Na dovoz obilnín, olejnatých semien a odvodených výrobkov s pôvodom v Ruskej federácii a Bieloruskej republike alebo vyvážaných z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky by sa preto mali vzťahovať vyššie clá ako na dovoz z iných tretích krajín, ak sú v súčasnosti uplatniteľné clá nulové alebo nie sú dostatočne vysoké.

(7) Okrem toho Ruská federácia a Bieloruská republika by nemali mať výhody z colných kvót Únie podľa doložky najvyšších výhod. Znížené sadzby stanovené v colných kvótach Únie na výrobky uvedené v prílohe k tomuto nariadeniu by sa preto nemali uplatňovať na výrobky s pôvodom v Ruskej federácii alebo Bieloruskej republike alebo vyvážané z Ruskej federácie alebo Bieloruskej republiky do Únie.

(8) Plánované zvýšenie ciel by nemalo negatívne ovplyvniť globálnu potravinovú bezpečnosť, pretože sa nijako nedotkne tranzitu dotknutých výrobkov cez územie Únie do tretích krajín konečného určenia. Zvýšenie dovozných ciel Únie môže naopak viesť k vývozu týchto výrobkov do tretích krajín a zvýšeniu dostupnosti dodávok.

(9) Zvýšenie ciel je v súlade s vonkajšou činnosťou Únie v iných oblastiach, ako sa vyžaduje v článku 21 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii. Vzťahy medzi Úniou a Ruskou federáciou sa v posledných rokoch vyvíjali veľmi negatívne, pričom v uplynulých dvoch rokoch došlo k osobitnému zhoršeniu vzhľadom na zjavné nerešpektovanie medzinárodného práva zo strany Ruskej federácie, a najmä na nevyprovokovanú a neodôvodnenú komplexnú inváziu na Ukrajinu. Únia ukladá reštriktívne opatrenia voči Ruskej federácii postupne od júla 2014.

(10) Hoci je Ruská federácia členom Svetovej obchodnej organizácie, Únia je na základe výnimiek, ktoré sa uplatňujú podľa Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie, a najmä článku XXI dohody GATT 1994 (bezpečnostné výnimky), oslobodená od povinnosti udeliť výrobkom dovážaným z Ruskej federácie výhody poskytované podobným výrobkom dovážaným z iných krajín (zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod).

(11) V posledných rokoch sa zhoršuje aj situácia medzi Úniou a Bieloruskou republikou, pretože režim nerešpektuje medzinárodné právo, základné slobody a ľudské práva a podporuje ruskú vojenskú agresiu voči Ukrajine. Únia ukladá reštriktívne opatrenia voči Bieloruskej republike postupne od októbra 2020.

(12) Keďže Bieloruská republika nie je členom Svetovej obchodnej organizácie, Únia nie je na základe Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie povinná udeliť výrobkom z Bieloruskej republiky zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod. Okrem toho existujúce obchodné dohody umožňujú opatrenia odôvodnené na základe uplatniteľných doložiek o výnimkách, najmä na základe bezpečnostných výnimiek.

(13) V súlade so zásadou proporcionality je na dosiahnutie základného cieľa, ktorým je zabezpečiť, aby obilniny, olejnaté semená a odvodené výrobky z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky nenarúšali trh EÚ s týmito výrobkami a riadne fungovanie colnej únie, potrebné a vhodné stanoviť pravidlá, ktorými sa s okamžitou účinnosťou zvýšia sadzby na tieto výrobky. V súlade s článkom 5 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie sledovaných cieľov,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Príloha I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 sa mení v súlade s prílohou k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka
[...]

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

NÁZOV NÁVRHU:

Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

ROZPOČTOVÉ RIADKY:

Kapitola a článok: kapitola 12, článok 120

Suma zahrnutá do rozpočtu na rok 2024: 24 620 400 000 EUR

FINANČNÝ VPLYV:

☐ Návrh nemá finančný vplyv

X Návrh nemá finančný vplyv na výdavky, ale má finančný vplyv na príjmy do tradičných vlastných zdrojov, a to z týchto dôvodov:

V roku 2023 bola celková hodnota dovozu tovaru z Ruskej federácie a Bieloruskej republiky s číselnými znakmi KN v rámci rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a je predmetom navrhovaného zvýšenia, viac ako 1,57 miliardy EUR. Z toho dovoz tovaru v rámci položiek podliehajúcich clu dosahoval 338 miliónov EUR. Väčšina z tohto dovozu (83,4 milióna EUR) sa vykonala v rámci číselného znaku KN 1514 11 90, na ktorý sa vzťahuje sadzba 6,4 %. Významný dovoz sa vykonal aj v prípade číselného znaku KN 1518 00 95 (77,3 milióna EUR), na ktorý sa vzťahuje clo 2 %, a číselného znaku KN 2309 90 91 (76,4 milióna EUR), na ktorý sa vzťahuje sadzba valorického cla 12 %. Ďalšieho 32,4 milióna EUR sa doviezlo v rámci číselného znaku KN 2308 00 90, na ktorý sa vzťahuje sadzba valorického cla 1,6 %. Okrem toho EÚ v roku 2023 doviezlo 14 760 ton v rámci číselného znaku KN 1008 10 00, na ktorý sa vzťahuje sadzba 37 EUR/t, zatiaľ čo dovoz do EÚ v rámci číselného znaku KN 1008 29 00 dosiahol 10 005 ton pri sadzbe 56 EUR/t. Dovoz v rámci číselného znaku KN 1003 90 00 predstavoval 54 706 ton, pričom sa naň vzťahovala sadzba v rámci kvóty WTO vo výške 62,25 EUR/t. Na ostatné číselné znaky KN sa takisto vzťahujú clá, ale oveľa nižšie, a maximálne ušlé clá v prípade týchto číselných znakov KN sú vypočítané ďalej v poslednej časti.

Po zvýšení sadzieb týmto nariadením by sa mali tieto obchodné toky výrazne znížiť alebo dokonca zastaviť. Pokiaľ ide o výber zvýšených ciel podľa navrhovaných zvýšení na tento tovar, na ktorý sa v súčasnosti vzťahujú nulové alebo veľmi nízke sadzby, mal by byť minimálny, blízky nule, pretože vzhľadom na zvýšenie úrovní sadzieb sa očakáva, že nebudú pokračovať žiadne obchodné toky.

Na základe uvedených skutočností sa vplyv, ktorý bude mať toto nariadenie na rozpočet EÚ z hľadiska straty príjmov, odhaduje na najviac 15,77 milióna EUR ročne: [(6,7 milióna EUR + 2,11 milióna EUR + 9,17 milióna EUR + 0,88 milióna EUR + 0,52 milióna EUR + 0,53 milióna EUR + 0,55 milióna EUR + 0,56 milióna EUR) = 21,03 milióna EUR, čo predstavuje hrubú sumu vrátane nákladov na výber) x 0,75][5].

Na rok 2024 sa vplyv na stratu príjmov do tradičných vlastných zdrojov pre rozpočet EÚ odhaduje na jednu polovicu uvedenej sumy, t. j. 7,9 milióna EUR.

Strata príjmov plynúcich do tradičných vlastných zdrojov sa vyrovná príspevkami členských štátov do vlastného zdroja založeného na hrubom národnom dôchodku (HND).

[5] Každá časť zodpovedá ušlým clám v rámci číselných znakov KN uvedených v predchádzajúcom texte podľa poradia, v akom boli uvedené.